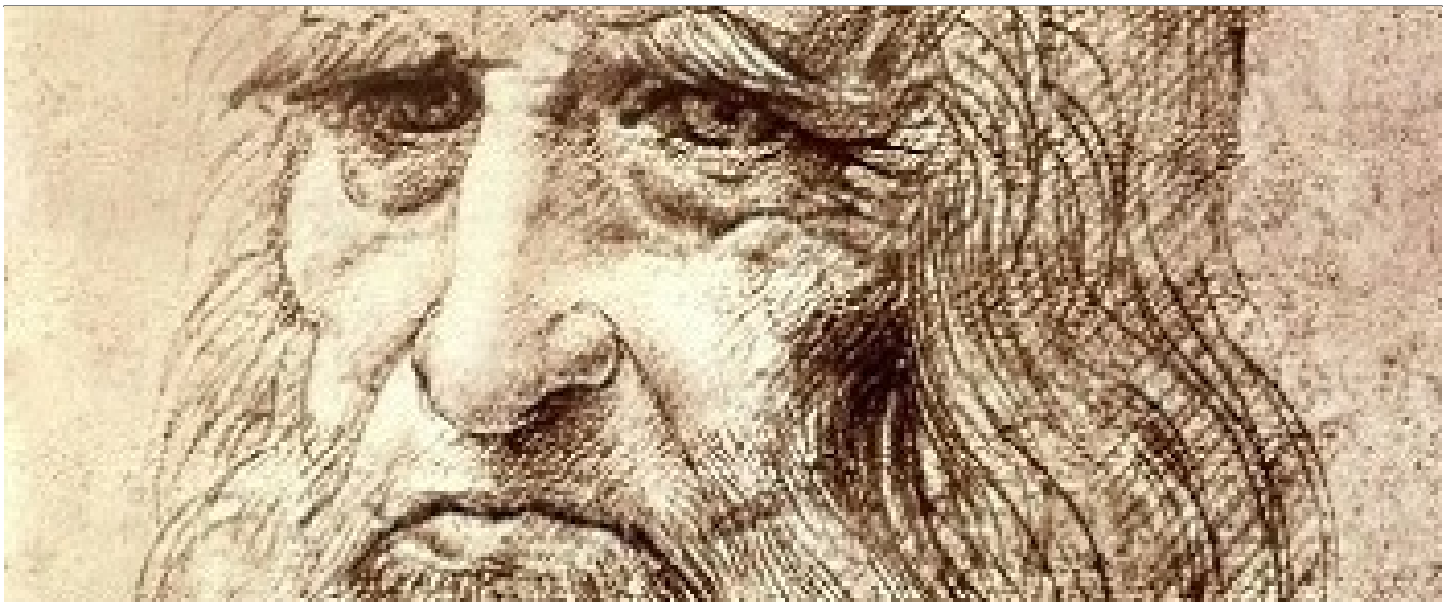

Descobreixen un nou retrat d'En «Leonardo da Vinci»

Autor: Cristina Ferrer Bigas
Data de publicació: 18-03-2019

Després de llegir l'article de la Maike Vogt-Lüerssen, on aquesta especialista en Història de l'Art identifica un retrat atribuït a En Cariani amb un autoretrat d'En Lleonard, la Cristina Ferrer considera encertada la deducció i ella mateixa ens n'ofereix el seu punt de vista, contrastat amb la comparació del rostre del quadre d'En Cariani amb un retrat d'En Lleonard ja vell.

Ja fa uns anys que la vida d'En Leonardo da Vinci em té captivada i des de fa uns mesos m'he interessat més a fons per la seva biografia. En Leonardo és un personatge que, sigui per novel·les o per la televisió, està envoltat d'un vel de misteri, enigmes i tota mena d'hipòtesis.

Fa uns dies em va arribar la notícia que la historiadora de l'art Maike Vogt-Lüerssen ha relacionat un quadre atribuït a En Cariani amb el que seria un autoretrat fet pel mateix Leonardo. La Maike posa de manifest que el "Retrat d'un home amb un gos", exposat a la National Gallery of Art de Washington, ens desvelaria la cara d'En Leonardo quan era jove.

Estic familiaritzada amb les imatges d'En Leonardo amb barbes llargues, barret o túniques, i al primer moment que vaig veure el retrat em va sobtar, no només per l'emoció de veure el rostre, sinó pel que es mostra a la resta del quadre: un gos, un paisatge, una espasa... Pel que fa al rostre, de seguida vaig pensar que ho era! He de reconèixer que l'emoció em va encegar, perquè, un amic molt més entès que jo va dir que no s'hi assemblava "ni borratxo", però jo hi veia En Leonardo! Aquell nas recte, el front, l'arquejat de les celles o no sé ben bé què era que m'hi feia pensar.

A l'esquerra, autorretrat atribuït a En Lleonard jove i a la dreta un retrat d'En Lleonard ja vell

He posat en pràctica la reacció d'ensenyar el retrat i demanar a veure qui és, però ningú no ho ha encertat. Però, en mostrar la resposta, hi ha hagut una sorpresa unànime i després cares de dubte: "Vols dir? En Leonardo duia barba?". Les descripcions físiques que sabem d'En Leonardo quan era jove ens diuen que era molt guapo, ben proporcionat i que havia fet de model per diversos pintors. La Maike també diu que "tenia un nas aquilí amb un pont prominent i un xoc a la punta, una mandíbula i llavi inferior sobresortint [...], bells ulls marrons, una barba de forquilla francesa [...] i uns cabells llargs i castanys d'un to vermellós". Tot plegat, doncs, fa pensar que potser sí que podria encaixar amb el noi del retrat.

Segons la historiadora, la falta de signatura i data hauria fet, com d'altres vegades ja ha succeït, que s'atribuís una obra a un altre pintor, en aquest cas a En Cariani. Sembla que podria haver estat el paisatge el que li donés l'autoria, ja que precisament es creu que s'hi podria haver inspirat per pintar també d'altres obres on també es veuen unes muntanyes molt similars.

El fet més rellevant que mostra la Maike és que l'autoretrat s'hauria pintat entre el 1475 i 1480, quan En Cariani (1485-1547) encara no hauria nascut. També apunta que l'estudi dels teixits o el gos també serien punts clau de la seva investigació. En el cas del gos, diu que podria ser del mateix Leonardo o del seu mestre, Andrea del Verrocchio, ja que es mostra en diferents obres conjuntes que van fer els dos artistes, com a "Tobies i l'àngel (1470-80)".

Davant del dubte i l'entusiasme, no m'ho vaig pensar dues vegades i vaig posar en pràctica les meves nocions d'edició de fotografia per fer-ne un muntatge. Trobar una imatge d'En Leonardo que tingués una posició de semiperfil no em va costar gaire, encara que el Leonardo que vaig utilitzar era més vell. El resultat final és que s'evidencia una gran semblança en els dos retrats, i queda al descobert la possibilitat que els dos personatges puguin ser el mateix.

Us deixo el muntatge perquè en pugueu copsar les similituds i tenir-ne una opinió personal. Jo ja ho tinc clar: el personatge podria ser En Leonardo da Vinci de jove.

Your browser does not support the video tag.

Es pot consultar a la pàgina de la Maike Vogt-Lüerssen a:
http://www.kleio.org/en/history/renaissance/leonardo/newportrait/

Cristina Ferrer Bigas